

**Рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня
доктора філософії**

27.02.2024 р.

Разова спеціалізована вчена рада Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України, м. Ужгород, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» на підставі прилюдного захисту дисертації «Трансформації державно-церковних відносин у Чехії в історичній ретроспективі та в умовах демократичного транзиту» за спеціальністю 052 «Політологія».

Мегела Роман Романович, 1992 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2015 році ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Україна, за спеціальністю «міжнародні економічні відносини», у 2020 році закінчив Національну академію державного управління при Президентові України, Україна, за спеціальністю: «Публічне управління та адміністрування». Навчався в аспірантурі ДВНЗ «Ужгородського національного університету» з 2017 по 2021 роки.

Служить в Збройних силах України з 2022 р. по теперішній час. Військове звання – лейтенант.

Дисертацію виконано у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України, м. Ужгород. За результатами перевірки та аналізу дисертації за допомогою програми *Unicheck* ознак академічного плагіату виявлено не було.

Науковий керівник – Панов Ален Володимирович, кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародної політики факультету міжнародних економічних відносин Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет».

Здобувач має 5 наукових публікацій за темою дисертації у наукових фахових виданнях України, 0 монографій:

1. Палінчак М.М., Капітан Л.І., Мегела Р.Р., Пупена В.В. Історичні та канонічні аспекти отримання Томосу в Україні. *Регіональні студії*. 2020. № 21. С. 82-88.

2. Мегела Р.Р. Історіографія досліджень державно-конфесійних взаємин у Чеській Республіці. *Регіональні студії*. 2020. № 22. С. 31-35.

3. Мегела Р.Р. Теоретичні основи дослідження державно-церковних відносин. *Регіональні студії*. 2020. № 23. С. 77-81.

4. Остапець Ю.О., Мегела Р.Р. Релігійні організації та види фінансування релігійних організацій. *Регіональні студії*. 2020. № 25. С. 110-113.

5. Мегела Р.Р. Основні етапи відносин держави і церкви в Чеській Республіці (у період з ІХ до середини ХХ століття). *Регіональні студії*. 2021. № 26. С. 10-13.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Бокоч Вікторія Михайлівна – доктор політичних наук, професор, доцент кафедри міжнародної політики факультету міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет», штатна працівниця ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (голова ради). Бокоч В.М., дала позитивну оцінку без зауважень та наголосила на тому, що дисертаційна робота є актуальною, а представлені результати інтерпретовані на високому науковому рівні та є достовірними. Робота пройшла належну апробацію.

Скиба Іванна Іванівна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри модерної історії України та зарубіжних країн факультету історії та міжнародних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет», штатна працівниця ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (рецензент). Скиба І.І., зазначила, що при позитивному оцінюванні дисертації на

думку рецензентки, не зовсім коректно сформульовано назву підрозділу 1.2, адже мова йде про історіографію проблеми, яка досліджується. Крім того, у даному підрозділі варто було охарактеризувати використані архівні та опубліковані документи, оскільки дисертація містить матеріали Народного архіву Чехії та ДАЗО.

Дисертаційна робота наприкінці містить пізнавальні та інформативні додатки у вигляді таблиць. У дисертації зустрічаються повторення, часто авторові властивий публіцистичний стиль написання поряд з науковим.

Проте висловлені зауваження не зменшують наукової та практичної цінності дисертаційного дослідження.

Добродум Ольга Вікторівна – доктор філософських наук, професор, професор кафедри журналістики та реклами, факультету торгівлі та маркетингу Державного торговельно-економічного університету, штатна працівниця Державного торговельно-економічного університету (офіційний опонент). Добродум О.В., зазначила, що на сторінці 144 автор зазначає, що історіографічні джерела можна поділити на українські, чеські, словацькі та західні. Проте, на наш погляд, таким чином, випадає значний масив польської, угорської тощо історіографії. На сторінці 152 стверджується: автором встановлено, що атеїзм як теорія є запереченням існування Бога. Проте це загальновідомий погляд на атеїзм.

Висловлені зауваження не зменшують наукової та практичної цінності дисертаційного дослідження.

Здіорук Сергій Іванович – кандидат філософських наук, доцент, провідний науковий співробітник відділу суспільних процесів Національного інституту стратегічних досліджень, Заслужений діяч науки і техніки України, штатний працівник Національного інституту стратегічних досліджень (офіційний опонент). Здіорук С.І., зазначив, що автор дисертації інколи не є послідовним у своїх цитатах та наступних твердженнях. Так, на сторінці 38 він

згадує про Київський собор 1621 року, проте це не пов'язано з назвою розділу – історіографія в Чехії. Викликає певне питання список використаної літератури. Як зазначено автором, окремо розташовуються латиномовні джерела. Проте згадані джерела надруковані не латиною, а чеською. Тобто, таким чином, автор просто хотів зазначити, що вони латиницею, а не кирилицею. Доцільно та слушно було б дещо розширити джерельну базу дисертанта стосовно теперішнього етапу трансформації державно-церковних відносин у Чеській республіці в умовах демократичного транзиту.

Зауваження не зменшують наукової та практичної цінності дисертаційного дослідження.

Саган Олександр Назарович – доктор філософських наук, професор, завідувач відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, штатний працівник Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України (офіційний опонент). Саган О.Н., зазначив, що, у дисертації проаналізовано розвиток загальних питань становлення свободи совісті й статусу конфесій та кліру (параграфи 2.2; 3.1; 3.2), а також виділено проблеми, які вплинули на формування нинішнього рівня релігійності чеського суспільства (параграф 3.3).

Проте поза увагою дисертанта залишилися проблемні питання формування державно-церковних відносин в армії (силових структурах загалом).

Попри згадки про різні церкви та релігійні організації, що функціонували у Чехії не завжди вдавалося уникнути певної «моноконфесійності» при характеристиці державно-церковних відносин у Чехії.

Проте зауваження не зменшують наукової та практичної цінності дисертаційного дослідження.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради

«Проти» 0 членів ради

«Утримались» 0 членів ради

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Мегелі Роману Романовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія».

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Вікторія БОКОЧ